

De verzameling van oma

Soms leer je tijdens een uitvaart iets nieuws. Niet alleen over degene van wie afscheid wordt genomen, maar ook over een stukje geschiedenis waarvan je niet wist dat het nog ergens bestond. Bij het afscheid van Jopie gebeurde dat.

Terwijl ik over haar leven vertelde, kwam ook haar bijzondere hobby ter sprake. Jopie verzamelde pispotten. De kleinkinderen keken elkaar aan. Je zag de vraag bijna boven hun hoofden hangen: Oma? Pispotten? Ja. Oma. Ze had er uiteindelijk zo'n 170 tot 180 verzameld. Hoe ze daar ooit mee begonnen was, wist ik op dat moment niet. Dat kwam pas later, tijdens de koffie, met een bolus en een papkoek. Dat is ook het leuke aan een informeel afscheid. Het verhaal hoeft niet te eindigen zodra ik ben uitgesproken. Integendeel. Aan tafel komen vaak juist de verhalen boven die eerder niet ter sprake zijn gekomen.

De schoonmoeder van haar dochter woonde in Engeland en verzamelde pispotten. Jopie had haar daar bezocht en haar verzameling gezien. Blijkbaar was dat blijven hangen. Eenmaal terug in Nederland begon Jopie zelf te zoeken. Niet naar zomaar een pispot. Het moesten bijzondere exemplaren zijn. Mooi bewerkt, soms bijna kleine kunstwerkjes. Samen met haar man ging ze naar beurzen en antiekwinkels. En als het even kon naar Engeland. Op zoek naar een exemplaar dat nog niet in de verzameling stond. Zo werd één pispot er twee. Twee werden er tien. En voor je het weet heb je er 170 tot 180. Tijdens de fotopresentatie bij het afscheid kwamen ze voorbij. De verzameling. En daar zaten de kleinkinderen, kijkend naar iets waarvan ze tot dat moment waarschijnlijk niet hadden geweten dat het bestond. Ze leken trouwens inderdaad wel een beetje op grote theekopjes. Hun tante legde uit dat het vroeger heel gewone gebruiksvoorwerpen waren. Ze stonden 's nachts onder het bed, zodat mensen niet helemaal naar het toilet hoefden. Ineens werd een verzameling pispotten een klein geschiedenislesje.

En misschien is dat wel het aardige van verzamelen. Je bewaart iets wat voor een ander misschien volkomen onbegrijpelijk is, maar waar voor jou een verhaal aan vastzit. Dat merkte ik deze week nog een keer. Ik mocht een hal vol miniatuurparfumflesjes bekijken. Ooit begonnen als een kleine verzameling van een moeder die in een parfumeriezaak werkte en af en toe een miniatuurtje mee naar huis kreeg. Haar dochter ging ermee verder. Inmiddels was de verzameling zo groot geworden dat de hal bijna op een klein museum leek. Toen ik vroeg of ik er een foto van mocht maken, vond ze dat heel gewoon. Ze was het gewend. Bijna iedere postbode of pakketbezorger had er inmiddels naar gevraagd.

*Ineens werd een
verzameling pispotten
een klein geschiedenislesje*

Het gaat niet om de spullen. Het gaat om de persoon die ze verzamelt

Twee totaal verschillende verzamelingen. Pispotten en parfumflesjes. Maar eigenlijk gaat het bij allebei om hetzelfde. Het gaat niet om de spullen. Het gaat om de persoon die ze verzamelt. Om wat iemand mooi, bijzonder of interessant vindt. Om de zoektocht. Om de verhalen die aan de voorwerpen vastzitten. En om de mensen met wie je op pad gaat om weer iets nieuws te vinden. Misschien verklaart dat ook wel waarom ik zelf herdenkings- en souvenirsmunten verzamel. Dat klinkt misschien wat chiquer dan pispotten, maar in wezen doe ik precies hetzelfde. Ik kom ergens, zie een munt en denk: Die wil ik hebben. Een muntje van een museum, attractiepark of bijzondere plek. Geen groot fortuin, maar een kleine herinnering aan een plek waar ik ben geweest. En het neemt gelukkig wat minder ruimte in dan 180 pispotten. Hoewel ik inmiddels ook een knip heb waar ik niet zomaar meer vanaf kom. Het leuke is dat onze jongens de verzameling ook interessant vinden. Ze kijken mee, nemen soms zelf een munt mee en weten inmiddels dat ik het lastig vind om ergens weg te gaan zonder even te kijken of er een souvenirsmunt te vinden is.

En dan denk ik aan Jopie. Misschien vinden haar kleinkinderen haar verzameling straks helemaal niet zo vreemd meer. Misschien zien ze ergens een oude pispot staan en denken ze niet alleen: wat een merkwaardig ding. Maar: Oma had er daar heel veel van. En dan is zo'n voorwerp ineens geen pispot meer. Het is een herinnering aan oma. Dat vind ik misschien wel het mooiste aan verzamelen. Dat een voorwerp, hoe onbeduidend het voor een ander ook lijkt, ineens een verhaal kan dragen.

Bij Jopie kwam dat verhaal tijdens haar afscheid letterlijk boven tafel. Ik vertelde over de verzameling en tijdens de koffie ontdekten we samen hoe die ooit was begonnen. Dat had ik vooraf niet kunnen vertellen. En dat hoefde ook niet. Juist doordat het een informeel afscheid was, ontstond er ruimte voor de familie om elkaar aan te vullen. De één wist iets wat de ander niet wist. Een naam, een herinnering, een stukje geschiedenis. Met koffie, een bolus en een papkoek. En soms dus met pispotten. Misschien is dat ook wel waarom ik verzamelen steeds minder vreemd vind. We bewaren allemaal dingen. De één bewaart foto's, de ander kaarten, brieven, boeken of kleding. Jopie bewaarde pispotten. Ik bewaar munten.

En ooit komt er misschien een moment dat iemand anders door die spullen heen gaat. Ik zie het al voor me. Mijn kleinkinderen vinden ergens mijn knip met herdenkings- en souvenirsmunten. Ze openen hem. Ze zien al die verschillende munten en vragen zich misschien af waarom oma die allemaal heeft bewaard. Misschien zoeken ze het uit. Waar kwam deze munt vandaan? Wat stelde die plek voor? Waarom vond zij deze bijzonder? En terwijl ze de betekenis van die munten proberen te achterhalen, ontdekken ze misschien ook iets over mij. Waar ik ben geweest. Wat ik interessant vond.

Waar ik plezier aan beleefde. Dan is die verzameling ineens geen verzameling meer. Dan is het een verhaal. Een klein stukje van mij dat ergens is blijven liggen. En als mijn kleinkinderen later dankzij die munten een stukje van mij ontdekken, dan vind ik dat eigenlijk een heel mooie gedachte. Want dat wil toch iedereen? Dat er, ook als je er niet meer bent, nog iets van je wordt gevonden.

